

УДК 32: 327

DOI: 10.24144/2078-1431.2026.1(36).39–60

*Павло Гай-Нижник,**доктор історичних наук, провідний науковий співробітник відділу політичної культури та ідеології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, президент Української академії геополітики та геостратегії**Київ, Україна,*

ORCID: 0000-0002-8912-8398

ГЕОПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ КОРЕЇ (ПІВНІЧНОЇ ТА ПІВДЕННОЇ) З ОГЛЯДУ НА СТРАТЕГІЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ США (2017–2026)

Відносини між КНДР та США були і залишаються напруженими, причому обидві сторони розглядають дії одна одної як загрозу власній національній безпеці. США фокусуються на стримуванні ядерної програми Пхеньяна, тоді як КНДР продовжує нарощувати свій арсенал. При цьому США підтверджують свої зобов'язання щодо захисту Південної Кореї та Японії, включаючи використання «розширеного стримування» (ядерної парасольки). Зокрема, у січні 2026 р. Пентагон зазначив, що продовжуватиме відігравати роль у стримуванні північнокорейської загрози, хоча й з певним коригуванням формату участі. Своєю чергою Пхеньян продовжує демонструвати силу, випробовуючи балістичні ракети й тестуючи електромагнітну зброю («вуглецеві бомби»), що здатні виводити з ладу енергомережі. США, зі свого боку, регулярно запроваджують нові санкції проти осіб та організацій, пов'язаних з незаконними закупівлями КНДР та постачанням зброї до Росії. Пхеньян же різко критикує ці дії та військову співпрацю США з Сеулом, погрожуючи «наступальними діями» у відповідь на присутність американських авіаносців у регіоні. Натомість США, Японія та Південна Корея зміцнюють альянс, проводячи спільні навчання та координуючи дії для запобігання дестабілізації в регіоні.

Стратегічно Сполучені Штати та Республіка Корея прагнуть повної, неперевірної та незворотної денуклеаризації Корейського півострова, а КНДР, натомість, розглядає свою ядерну зброю як єдину гарантію виживання режиму від «ворожої політики» США. У цьому контексті політика і стратегія США як щодо Південної, так і щодо Північної Кореї виходить далеко за межі вузлового трикутника Вашингтон — Пхеньян — Сеул, а глибинно геополітично й геоекономічно вплетена у більш широке коло, що охоплює не лише інтереси Москви, Пекіна і Токію, а й питання безпекового комплексу усієї Південно-Східної Азії, Індо-Тихоокеанського регіону та сталості світового порядку, надто в часи його трансформації й кардинальних змін глобального обшвиру.

Ключові слова: геополітика, геостратегія, Південна Корея, Північна Корея, США, національна безпека, Південно-Східна Азія.

Relations between North Korea and the US have been and remain tense, with both sides viewing each other's actions as a threat to their own national security. The US focuses on curbing Pyongyang's nuclear programme, whilst North Korea continues to expand its arsenal. At the same time, the US reaffirms its commitment to the defence of South Korea and Japan, including the use of 'extended deterrence' (the nuclear umbrella). In particular, in January 2026, the Pentagon stated that it would continue to play a role in deterring the North Korean threat, albeit with some adjustments to the format of its involvement. For its part, Pyongyang continues to demonstrate its strength by testing ballistic missiles and electromagnetic weapons ('carbon bombs') capable of disrupting power grids. The US, for its part, regularly imposes new sanctions against individuals and organisations linked to North Korea's illicit procurement and arms supplies to Russia. Pyongyang, meanwhile, sharply criticises these actions and US military cooperation with Seoul, threatening 'offensive measures' in response to the presence of American aircraft carriers in the region. Meanwhile, the US, Japan and South Korea are strengthening their alliance by conducting joint exercises and coordinating actions to prevent destabilisation in the region.

Strategically, the United States and the Republic of Korea are committed to the complete, verifiable and irreversible denuclearisation of the Korean Peninsula, whilst the North Korea, on the other hand, regards its nuclear weapons as the sole guarantee of the regime's survival in the face of 'hostile policies' from the US. In this context, US policy and strategy towards both South and North Korea extends far beyond the Washington–Pyongyang–Seoul triangle, and is deeply intertwined, geopolitically and geo-economically, with a wider circle encompassing not only the interests of Moscow, Beijing and Tokyo, but also the security concerns of the whole of South-East Asia, the Indo-Pacific region and the stability of the world order, particularly at a time of its transformation and radical changes across the globe.

Keywords: *geopolitics, geostrategy, South Korea, North Korea, USA, national security, South-East Asia.*

Постановка проблеми. Історія відносин між КНДР та США є однією з найтриваліших і найскладніших конфронтацій у світі. Дипломатичні відносини між країнами **ніколи не були встановлені**. На відміну від ворожих стосунків із Пхеньяном, історія взаємин США та Республіки Корея (Південної Кореї) — це шлях від військового порятунку до одного з найміцніших стратегічних та економічних альянсів у світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблематика корейського вектора у світовій геополітиці практично не досліджується в Україні, а публікації на цю тему мають публіцистичний характер, здебільшого рівня повідомлень поточних новин, як правило ретрансльованих у перекладі з західних інформгентств тощо. Щоправда слід відзначити, що 2025-го року з'явився науковий збірник «Українські корєєзнавчі студії» (гол. редактор доктор політичних наук Кан Ден Сік), в якому свої доробки щодо міжнародної тематики в контексті місця Кореї (як КНДР, так і РК) опублікували такі дослідники як П. Гай-Нижник, Кан Ден Сік, В. Кулик, К. Настояща, Л. Чупрій, І. Юхименко та інші [6]. Принагідно додаю, що автор цієї публікації торкався корейського питання і пробле-

матики Азійського субконтиненту у геополітичному вимірі також у своїх монографіях в аспектах гранд-стратегій зовнішньої політики РФ і США новітнього часу і сучасного періоду [2; 4].

Відтак **метою і завданням** статті є певною мірою заповнити лакуну в українських кореезнавчих дослідженнях з міжнародної політики й, зокрема, проаналізувати і висвітлити американо-корейські взаємини в контексті трансформації системи світового порядку з огляду на стратегію національної безпеки і зовнішньої політики США протягом 2017–2026 років за часів адміністрацій президентів Сполучених Штатів Д. Байдена та Д. Трампа.

Результати дослідження. З приходом до влади в США нової адміністрації на чолі з президентом Д. Трампом настав новітній етап взаємин між Вашингтоном і Пхеньяном, який розпочався 2017 р. з гострої кризи, що поставила світ на межу справжньої війни. Тоді КНДР здійснила випробування міжконтинентальних ракет, а президент США застосував риторіку про «вогонь та лють» у політиці щодо Північної Кореї. З огляду на це особливої уваги заслуговують Стратегії національної безпеки та оборони США, в аспекті тогочасної гранд-політики Білого Дому щодо Пхеньяну та Сеулу крізь призму американських зовнішньополітичних доктрин за першого президентства Д. Трампа, президентства Д. Байдена і другого президентства Д. Трампа...

Ще у Стратегії національної безпеки США 2017 року — під час першої президентської каденції Д. Трампа — Китай, Росія, Іран та Північна Корея були названі супротивниками США. Саме тоді з'явився вираз «вісь авторитарних держав» й хоча цей термін є доволі проблематичним, позаяк йдеться не про формальний військово-політичний союз, проте співпраця цих диктатур з того часу помітно посилилася.

У документі було прямо зазначено, що США об'єднуюватимуть світ проти режиму-ізгоя в Північній Кореї. У першому ж розділі Стратегії серед загроз вказується на намагання Північної Кореї отримати «здатність вбити мільйони американців ядерною зброєю» й, відтак, КНДР (разом з Іраном) також становлять найбільшу загрозу для тих, хто знаходиться найближче до них [19]. Таким чином визначалося, що Сполученим Штатам слід «попередити ядерний, хімічний, радіологічний та біологічний напади, не дати терористам досягти нашої [американської — П.Г.-Н.] території, зменшити торгівлю наркотиками та людьми та захистити критичну інфраструктуру», а отже усі ці загрози, що походять і зростають «з боку ворожих держав та недержавних акторів» мали би бути знищені ще у їхніх витоках [19]. З цією метою передбачалося розгортання ешелонованої системи ПРО, націленої проти Північної Кореї та Ірану, здатної «знешкодити ракетні загрози до запуску», а для запобігання біологічних загроз — створення потужної інфраструктури протидії їм.

Визнавалося, що північнокорейський режим швидко прискорює свої кібер-, ядерні та ракетні програми, а прагнення Північної Кореї отримати цю зброю становить глобальну загрозу, яка вимагає глобальної відповіді.

Стратегією чітко окреслювалися й союзники США у цьому регіоні: Південна Корея, Японія, Австралія, Нова Зеландія. Індія визнавалася як провідна світова держава і потужний стратегічний та оборонний партнер. Крім того у Південно-Східній Азії Філіппіни та Таїланд залишалися важливими союзниками та ринками для американців. В'єтнам, Індонезія, Малайзія та Сінгапур визнавалися зростаючими партнерами у сфері безпеки та економіки.

Стратегічна мета — досягнення повної, перевіреної та незворотної денуклеаризації Корейського півострова та збереження режиму нерозповсюдження у Північно-Східній Азії. США залишалися готовими відповісти переважною силою на агресію Північної Кореї. У документі запевнялося, що Сполучені Штати та Європа працюватимуть разом, щоб протидіяти російській підривній діяльності та агресії, а також загрозам, що виходять з боку Північної Кореї та Ірану.

Разом з тим у Стратегії національної безпеки США 2017 року Китай та Північна Корея розглядалися як дві принципово різні за масштабом, але однаково критичні загрози. Китай був визначений як «стратегічний конкурент», а КНДР — як «держава-ізгой» і загроза масового знищення.

Для КНДР Стратегія 2017 року окреслила безкомпромісну позицію:

- Повна денуклеаризація. Стратегія підтвердила, що володіння Пхеньяном ядерною зброєю є неприпустимим і загрожує самому існуванню США та їхніх партнерів.
- «Максимальний тиск». Передбачалося поєднання найжорсткіших економічних санкцій та дипломатичної ізоляції разом із готовністю до застосування військової сили.
- Глобальна відповідальність. США закликали всі країни, особливо Китай, припинити будь-яку допомогу режиму Кіма, щоб змусити його сісти за стіл переговорів.

Стратегію нацбезпеки доповнювали Національна оборонна стратегія і Кіберстратегія США, розроблені 2018-го року [18; 28]. Зокрема в Оборонній стратегії зазначалося, що незаконні дії та безрозсудна риторика Північної Кореї продовжувалися, незважаючи на осуд та санкції Організації Об'єднаних Націй [28]. У документі Росія, до речі, нарівні з Китаєм, КНДР, Іраном і терористичними угрупованнями була названа головною загрозою для США.

Вказувалося, що:

- режими-ізгой, такі як Північна Корея, продовжували шукати або розробляти зброю масового знищення (ЗМЗ) — ядерну, хімічну та біологічну — а також ракети великої дальності, і в деяких випадках поширюють ці можливості, щоб дискредитувати гравців, як демонструє експорт балістичних ракет з Ірану.
- терористи також продовжують прагнути зброї масового знищення, тоді як поширення технологій ядерної зброї та передових виробничих технологій залишається постійною проблемою. Нещодавні досягнення в біоінженерії викликали ще одне занепокоєння, збільшуючи потенціал, різноманітність та легкість доступу до біологічної зброї.

- режими-ізгої (Північна Корея разом з Іраном і М'янмою були включені до чорного списку FATF), такі як Північна Корея та Іран, дестабілізували регіони, намагаючись отримати ядерну зброю або спонсоруючи тероризм. Північна Корея має за мету забезпечити і гарантувати виживання режиму і посилення впливу, прагнучи поєднання ядерної, біологічної, хімічної, звичайної та нетрадиційної зброї, а також зростаючий потенціал балістичних ракет, щоб отримати примусовий вплив на Південну Корею, Японію та Сполучені Штати [28].

Стратегія національної оборони 2018 року лягла в основу запланованих бюджетів США на 2019–2023 фінансові роки, прискорюючи американські програми модернізації та виділяючи додаткові ресурси для постійних зусиль щодо зміцнення американської конкурентної переваги. Тож серед низки висунутих завдань одним з головних було оновлення і розвиток протиракетної оборони. Згідно з ним, інвестиції мали бути зосереджені на багатошаровій протиракетній обороні та руйнівних можливостях як для захисту від ракетних загроз театру бойових дій, так і від загроз балістичних ракет Північної Кореї.

Тим часом 12 червня 2018 р. вперше в історії зустріч чинних лідерів США та КНДР Дональд Трамп і Кім Чен Ин у Сінгапурі підписали спільну декларацію про денуклеаризацію. Документ складався з чотирьох основних пунктів:

1. США та КНДР зобов'язалися встановити нові відносини відповідно до прагнення народів двох країн до миру та процвітання.
2. Спільні зусилля з побудови тривалого та стабільного мирного режиму на Корейському півострові.
3. КНДР підтвердила відданість Панмунджомській декларації (від 27 квітня 2018 р.) і зобов'язалася працювати над повною денуклеаризацією Корейського півострова.
4. Зобов'язання щодо пошуку та репатріації останків військовополонених і зниклих безвісти під час Корейської війни (1950–1953 рр.) [13].

Щоправда, документ був більш номінативним за характером, поза як не містив конкретних термінів ядерного роззброєння Північної Кореї. Тож Декларація виявилася лише порожньою заявою й так і залишилася на папері, а на практиці — геополітичною бульбашкою.

Наголошу принагідно у свій перший президентський термін Д. Трамп призупинив великомасштабні військові навчання з Південною Кореєю, аби закласти основу для переговорів з Кім Чен Ином. Слід також зауважити, що тогочасний міністр оборони (2017–2018 рр.) ген. Д. Меттіс послідовно виступав за стримування Росії та КНР, які, на його думку, хочуть створити світовий порядок, що відповідає авторитарній моделі держави, яка просувається ними. Він також наполягав на збереженні американського військового партнерства з європейськими країнами і Південною Кореєю. Як міністр оборони він підтвердив зобов'язання Сполучених Штатів захищати давнього союзника Південну Корею після кризи в Північній Кореї 2017-го року. Утім 20 грудня 2018 р. Д. Меттіс подав у відставку, опри-

люднивши також свого відкритого листа й доволі претензійного листа до Д. Трампа [12].

За цим на саміті у в'єтнамському Ханой 27–28 лютого 2019 р. відбулася друга зустріч Д. Трампа і Кіма. Утім, саміт було перервано після того, як Північна Корея зажадала скасування санкцій, тож жодної угоди не було досягнуто. Заплановану раніше спільну церемонію підписання було скасовано. «По суті, вони хотіли, щоб санкції були скасовані повністю, а ми не могли цього зробити», — сказав Д. Трамп на прес-конференції після саміту [26]. 30 червня 2019 р. Кім Чен Ин зустрівся з Д. Трампом у Кореїській демілітаризованій зоні, причому Д. Трамп став першим президентом США, який перетнув кордон з Північною Кореєю. Кім Чен Ин і Д. Трамп приєдналися до президента Південної Кореї Мун Чже Іна на безпрецедентній тристоронній зустрічі. Кім Чен Ин і Д. Трамп тоді домовилися відновити переговори щодо процесу дenuклеаризації Кореї, але подальшого прогресу досягнуто так і не було [24].

За адміністрації президента Д. Байдена та в рамках поточної безпечної архітектури діалог з Північною Кореєю фактично було призупинено. КНДР офіційно проголосила себе ядерною державою «незворотно» та посилила військову співпрацю з Росією, що створило новий історичний виклик для стратегії США в Азії.

Тимчасова Стратегія національної безпеки адміністрації президента Д. Байдена (2021 р.) підтвердила зобов'язання Сполучених Штатів перед альянсом НАТО та окреслила глобальні пріоритети країни, дійшовши висновку, що США «повинні продемонструвати, що демократії все ще можуть служити нашому народу. Це не станеться випадково — ми повинні захищати нашу демократію, зміцнювати її та оновлювати» [11].

У Стратегії констатувалося, що регіональні актори, такі як Іран та Північна Корея, продовжували прагнути до революційних можливостей та технологій, водночас загрожуючи союзникам та партнерам США та кидаючи виклик регіональній стабільності.

США запевняли, що підтверджуватимуть, інвестуватимуть та модернізуватимуть Організацію Північноатлантичного договору (НАТО) та альянси з Австралією, Японією та Республікою Корея, які, разом з іншими американськими глобальними альянсами та партнерствами, є найбільшим стратегічним активом Америки. США мали співпрацювати з союзниками, щоб справедливо розподіляти відповідальність, заохочуючи їх інвестувати у власні порівняльні переваги проти спільних поточних та майбутніх загроз. Життєво важливими національними інтересами визнавалися найглибші зв'язки з Індо-Тихоокеанським регіоном, Європою та Західною півкулею. Визначалася потреба поглиблення партнерства з Індією та співпраця з Новою Зеландією, Сінгапуром, В'єтнамом та іншими державами-членами Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), а також зміцнення партнерства з державами тихоокеанських островів. Зазначалося також, між іншим, що США нададуть своїм дипломатам можливість працювати над зменшенням загрози, яку становлять зростаючі ядерні та ракетні програми Північної Кореї, стоячи пліч-о-пліч з Республікою Корея та Японією.

Всеохопна Стратегія національної безпеки США адміністрацією Д. Байдена була представлена 2022 року [20]. Вона визначила **Індо-Тихоокеанський регіон** епіцентром глобальної геополітики XXI століття, де вирішується доля міжнародного порядку. **Основні засади**, що стосувалися цього регіону:

- Інтегроване стримування Китаю. Пекін визнано єдиним конкурентом, який здатний змінити світовий порядок. Стратегія базувалася на підході «інвестувати (в США), узгоджувати (із союзниками), конкурувати (з КНР)».
- Мережева архітектура безпеки. Замість покладання лише на двосторонні договори, Д. Байден зробив ставку на багаторівневі альянси: AUKUS (технологічний прорив), Quad (гуманітарна та технологічна співпраця), поглиблення зв'язків з АСЕАН та острівними державами Тихого океану.
- Економічне лідерство через ІРЕФ. Запуск Індо-Тихоокеанської економічної рамкової програми (ІРЕФ) як альтернативи китайському впливу, з фокусом на цифрову економіку, стійкість ланцюгів постачання та чисту енергію.
- Підтримка Тайваню. Підтвердження зобов'язання допомагати острову в самообороні та запобігання будь-якій односторонній зміні статус-кво силою з боку КНР.

У своїй Стратегії нацбезпеки 2022 року США розглядали Південно-Східну Азію як критичне перехрестя глобальної торгівлі та головну арену боротьби за вплив з Китаєм. Центральна роль покладалася на АСЕАН: Д. Байден офіційно визнав АСЕАН серцем Індо-Тихоокеанської архітектури. США прагнули зміцнити багатосторонні інститути, щоб дати країнам регіону альтернативу китайському домінуванню.

Питання стабільності в Тайванській протоці було вперше включено до спільних заяв G7, НАТО, Quad і двосторонніх комюніке з Японією та Південною Кореєю. США активно залучали Тайвань до ініціатив на кшталт Chip 4 Alliance (разом з Японією та Кореєю) для забезпечення безпеки ланцюгів постачання напівпровідників. В контексті технологічного захисту (De-risking) Стратегія–2022 розглядала домінування Тайваню у виробництві мікросхем як стратегічну вразливість.

Крім того Стратегія національної безпеки адміністрації Д. Байдена розглядала Китай як «найбільш серйозний геополітичний виклик», а Північну Корею — як постійну загрозу регіональній стабільності [22].

Щодо Північної Кореї було обрано курс «каліброваного прагматизму». На відміну від «особистої дипломатії» Д. Трампа або «стратегічного терпіння» Б. Обами, Д. Байден обрав серединний шлях. Мета — повна денуклеаризація: Стратегія–2022 підтвердила, що кінцевою метою залишається повна та верифікована без'ядерна зона на Корейському півострові.

Водночас зберігалася відкритість до дипломатії: США неодноразово пропонували зустріч «у будь-який час і в будь-якому місці без попередніх умов», але Пхеньян ігнорував ці заклики.

Відтак було застосовано стратегію посилення стримування. У відповідь на ракетні пуски КНДР, Д. Байден підписав «Вашингтонську декларацію» (2023), яка передбачала регулярне розгортання американських атомних підводних човнів у Південній Кореї та створення консультативної групи з питань ядерного планування [7].

Водночас задіявся й санкційний тиск, зокрема з акцентом на припиненні кібероперацій КНДР, через які режим фінансував свою ядерну програму.

При цьому у жовтні 2023 р. США, Японія і Південна Корея вперше провели спільні повітряні навчання поблизу Корейського півострова. Навчання мали на меті розширити можливості спільного реагування держав на наростаючі ядерні та ракетні загрози з боку КНДР.

Разом з тим, після початку повномасштабної російсько-української війни й провалу контрнаступу ЗСУ восени 2023 року з'явилися витоки, що західні офіційні особи обговорювали тему можливих мирних переговорів з Росією. На тлі блокування республіканцями-трампістами [5] американської військової допомоги Україні виникло передчуття, що така політика — це не поодинокий випадок, а частина масштабнішої тенденції ревізіонізму в міжнародній політиці (конфлікт Азербайджану в Нагірному Карабаху та напад ХАМАС на Ізраїль, які вказували на ослаблення балансу сил та ерозію стримувальних факторів, створених Заходом). Ситуація, що склалася, призвела до зростання невизначеності у світі, внаслідок чого такі країни, як Південна Корея, засумнівалися в надійності американських гарантій безпеки і розглядали можливість розробки незалежних оборонних стратегій [25].

На тлі подібних суспільно-політичних застережень і загроз у грудні 2023 р. Сполучені Штати Америки нагадали Північній Кореї, що застосування ядерної зброї призведе «до кінця режиму» Кім Чен Ина. Тоді ж під час зустрічі з колегами з Сеула Сполучені Штати підтвердили свою непохитну відданість надавати Республіці Корея розширене стримування, зміцнене повним спектром американських сил і засобів, зокрема й ядерними.

Невдовзі, у березні 2024 р. журнал TIME прямо запитав президента США: Північна Корея відновила свою ядерну програму та проводить випробування ракет, здатних досягти материкової частини США, деякі навіть до Нью-Йорка, то є ефективною американська політика нині, щоб жити з ядерним чи майже ядерним Іраном та Північною Кореєю? Д. Байден на це відповів, коротко виклавши тогочасну стратегію США: «Я думаю, що вона [ситуація] така ж загрозна, як і раніше. Я не думаю, що вона стала більш загрозна, і Північна Корея має дещо ще, з чим вона має розібратися. Я зробив те, що ви, надто цинічне, не подумали б, що я можу зробити. Я розробив Індо-Тихоокеанську стратегію, яка неймовірно широка. Чи думали ви коли-небудь, що Японія виділятиме на оборону 3% свого ВВП і піде на зближення в Кемп-Девіді з Південною Кореєю. Знаєте, я зміг зібрати разом 50 країн щоб допомогти Україні під нашим керівництвом. Але поки що існує ядерна зброя, це завжди буде проблемою. Питання, як

нам зупинити Північну Корею? Саме тому мені вдалося реалізувати чотири чи п'ять великих ініціатив у Європі. Я створив четвірку, якої раніше не існувало. Я створив AUKUS з Великобританією та Австралією. Я уклав угоду між Японією та Філіппінами. Суть у тому, що ми вклали мільярди доларів. Ми набагато сильніші в Тихоокеанському регіоні, ніж будь-коли раніше. Китай, до речі, дуже стурбований цим [8].

Додам, що згідно з Вашингтонською декларацією (2023 р.) та домовленостями 2024 року американсько-кореєцький союз став «ядерним». Це означає пряму участь Сеула у плануванні відповіді на ядерні загрози. У жовтні 2024 р. США та Південна Корея уклали нову угоду про розподіл витрат, яка мала діяти протягом 5 років. У листопаді 2024 р. сторони підписали угоду на 2026–2030 роки, за якою Південна Корея збільшувала виплати на утримання американських баз (близько \$1,19 млрд у 2026 році). До того ж, союз США і РК став також технологічним альянсом: співпраця вийшла за межі оборони на рівень штучного інтелекту, напівпровідників та космосу.

Варто також зазначити й на згадувану вище унікальну структуру — Спільне командування сил (Combined Forces Command — CFC), що означає не просто координацію двох армій, а фактично створення єдиного організму, де американські та південнокореєцькі солдати діють за спільним планом. Головний принцип CFC — кожна посада має «дзеркальне» відображення: командувач — завжди чотиризірковий генерал армії США (він же очолює Командування ООН та війська США в Кореї); заступник командувача — завжди чотиризірковий генерал армії Республіки Корея. Цей принцип зберігається на всіх рівнях: якщо начальник відділу — американець, його заступник — кореєць, і навпаки. Оперативний і повний контроль (OPCON) у мирний час над своїми військами має Південна Корея, а у воєнний час (у разі початку повномасштабної війни) оперативний контроль над збройними силами обох країн переходить до командувача CFC (генерала США). Такий принцип гарантує, що величезна машина з мільйонів солдатів діятиме як одне ціле під єдиним керівництвом, використовуючи спільні розвіддані та американські супутники. Утім зауважу принагідно, що останні 15 років триває процес підготовки до передачі контролю корейському генералу (OPCON Transition).

У 2025 р. Д. Трамп знов повернувся у президентське крісло й очолив США. Ще на етапі передвиборчих перегонів він — єдиний чинний президент США, який коли-небудь зустрічався з північнокореєцьким лідером — хвалився своїми близькими відносинами з Кімом, які включали часте листування. У липні 2024 р. на Республіканському національному з'їзді Д. Трамп сказав про свій зв'язок з диктатором КНДР: «Зараз Північна Корея знову поводить себе неналежно, але коли ми повернемося, я з ним полагоджу... Він теж хотів би бачити мене знову. Думаю, він сумує за мною» [16]. Своєю чергою північнокореєцький лідер зажадав, щоб американські ядерні сили та засоби не наближалися до півострова, тож у політичних колах з'явилися припущення, що Д. Трамп може відмовитись від проведення навчань у рамках розширеного стримування, якщо він спробує відновити переговори з Кімом, а також домогатиметься пере-

укладення угоди з Південною Кореєю. Тож у Сеулі склалася багатопартійна підтримка відхилення нових вимог Вашингтона, які апріорі вважалися непомірними, адже Д. Трамп зажадав від Республіки Корея платити більше грошей за розміщення американських військовослужбовців і неодноразово висловлював невдоволення безстроковим розміщенням військ на Корейському півострові.

Після перемоги Д. Трампа на виборах державний секретар США М. Рубіо в інтерв'ю шоу М. Келлі 30 січня 2025 р. фактично повторив путінські наративи про Америку та її негативну роль у так званому однополярному світі, що свідчило про те, як глибоко кремлівська пропаганда встигла зануритися й опанувати свідомість «нових правих», що здобули владу у Вашингтоні [1; 4]. «Ми взяли на себе відповідальність стати своєрідним світовим урядом у багатьох випадках, намагаючись вирішити кожен проблему. І у світі відбуваються жахливі речі. [...] Це ненормально, коли у світі є однополярна держава», — зазначав він. — «Це була аномалія. Це був продукт закінчення Холодної війни, але зрештою ви повернетесь до точки, де у вас був багатополярний світ, багато великих держав у різних частинах планети. Ми стикаємося з цим зараз щодо Китаю і певною мірою Росії, а потім у вас є держави-ізгої, такі як Іран і Північна Корея, з якими вам доводиться мати справу» [27].

Разом з тим, у Білому Домі визнавали, що присутність американських військ у Південній Кореї та в Індо-Тихоокеанському басейні має вирішальне значення як для дипломатії в регіоні, так і для національної безпеки США в умовах зміцнення зв'язків між РФ та КНР. На той час у Південній Кореї перебувало 28 500 військовослужбовців США [9]. Невдовзі новий міністр оборони США П. Гегсет дав також попередній огляд майбутньої Стратегії Пентагону, яка віддзеркалювалася у вислові: «Геть ідеалістичний утопізм, — як висловився американський міністр війни. — Хай живе жорсткий реалізм» [17]. При цьому П. Гегсет похвалив такі країни, як Південна Корея, Польща та Німеччина за збільшення витрат на оборону, до чого союзників зобов'язував президент США. «Союзники — не діти, — сказав він. — Ми можемо і маємо очікувати, що вони виконують свою частину роботи» [17].

Доречно буде зауважити, що маленька Південна Корея (територіально лише трохи більша за Австрію) на той час мала одну з найбільших армій світу з приблизно 3,6 млн солдатів (500 тис. активних та 3,1 млн у резерві). Збройна промисловість процвітала, а озброєння відповідало стандартам НАТО. Південнокорейський уряд поставив за мету стати четвертим за величиною експортером зброї у світі до 2027 року після США, Росії та Франції.

Перша адміністрація Д. Трампа у своїй оборонній стратегії 2018 року визначила Китай як найбільшу загрозу безпеці США. Ця думка була підтримана й в стратегії адміністрації Д. Байдена у 2022 році. Оборонна стратегія 2026 року підкреслювала, що США продовжуватимуть зосереджуватися на дипломатичних відносинах з Китаєм — що було відлунням нещодавнього щорічного звіту про військове нарощування Пекіна — одночасно

«створюючи потужну оборону» в Тихоокеанському регіоні для запобігання потенційній війні [10]. Проте в ній не було вказано, які американські ресурси Пентагон може спрямувати до цього регіону. У документі також згадуються загрози для США з боку Росії, Ірану та Північної Кореї, але вони не є такими помітними.

Головне зі Стратегії національної оборони США 2026 року з цього приводу фактично можна виділити у двох тезах:

- Південна Корея, союзники США в Європі та на Близькому Сході повинні захищатися самі;
- США сфокусуються на власній безпеці та на Індо-Тихоокеанському регіоні.

У цьому контексті Стратегія національної безпеки США — 2025/2026 (оприлюднена на початку грудня 2025 р.) приділяє багато уваги Китаю, хоча й часто не згадує Пекін безпосередньо [21]. На відміну від Національної стратегії безпеки 2022 року, документ 2025 року не виділяє Китай як найбільший виклик для Сполучених Штатів і розглядає відносини майже виключно в економічному плані. На відміну від попередніх документів за останні 30 років, Стратегія нацбезпеки не згадує політичну систему КНР чи становище з правами людини в комуністичній Піднебесній.

Зазначається, що Америка хоче запобігти війні в Індо-Тихоокеанському регіоні й застерігається, що США «створять армію, здатну запобігти агресії будь-де в Першому острівному ланцюзі» [21]. Отже документ ставить Індо-Тихоокеанський регіон на вершину зовнішньополітичного порядку денного США за межами Західної півкулі, яка залишається ядром стратегії Д. Трампа. Цей фокус означає наступність курсів: азіатський «поворот» Б. Обами, концепція «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону» першого терміну Д. Трампа, Індо-Тихоокеанська стратегія Д. Байдена. Зростання могутності Китаю та економічна динаміка регіону роблять такий пріоритет неминучим.

Текст Стратегії також заохочує замислитися над тим, що у ньому немає навіть згадки про Північну Корею. Нагадаю, що у попередній безпековій стратегії Д. Трампа, опублікованій у 2017 році, КНДР згадувалася 16 разів як загроза «нашій Батьківщині» та держава-ізгой, яка може «застосувати ядерну зброю проти Сполучених Штатів» [19]. Натомість у новій дорожній карті глобальної безпеки Д. Трампа зникла й згадка про денуклеарізацію Північної Кореї як мету національної безпеки США [21]. Ціль покінчити з ядерною загрозою з боку Північної Кореї була постійною у Стратегії національної безпеки кожного президента США з моменту появи програми Пхеньяну у 2003 році, але у документі від 2025 року вона відсутня. Це породило спекуляції, що Вашингтон, можливо, прагне збільшити шанси на дипломатичний прорив із Пхеньяном у 2026 році за рахунок щедрих пожертв і поступок.

Тим часом ще на початку 2025 р. Північна Корея випробувала стратегічні крилаті ракети та пригрозила США. Незабаром після повернення Д. Трампа до Білого Дому Кім Чен Ин провів випробування крилатих ракет класу «море-земля» дальністю близько 1500 км. Крім того у пові-

домленні північнокорейського пропагандистського агентства KCNA від імені МЗС КНДР прозвучали звинувачення у військових провокаціях на адресу Південної Кореї та США. Північна Корея погрожувала відповідати «найжорсткішою протидією» доти, доки Д. Трамп і США заперечуватимуть суверенітет, безпеку та інтереси країни Кімів. Попри це Д. Трамп й тоді заявив, що відновить контакт з Кімом, і назвав автократа «розумним хлопцем». Як виявилось, нова адміністрація Білого Дому таємно вела переговори та консультації з зовнішніми експертами, розглядаючи варіанти відновлення діалогу з Північною Кореєю [23]. Утім, хоча в минулих переговорах Д. Трампа основна увага приділялася денуклеаризації, на даний момент Кім навряд чи серйозно розглядатиме цю ідею, адже статус Північної Кореї як ядерної держави було вже закріплено у конституції країни та у традиціях сім'ї Кімів. І це сильно стривожить Південну Корею та Японію, які відтак можуть схилитися до створення власної ядерної зброї.

Не менші підозри у щирості США викликали й їхні дії щодо своїх союзників у Південно-Східній Азії, зокрема чи не ультимативні вимоги до Японії та Південної Кореї збільшити інвестиції, які супроводжувалися по суті здирницькими умовами, та подібний тиск й на інших — наприклад щодо Малайзії та Камбоджі. Взагалі то в Азії, судячи зі Стратегії, Д. Трамп розраховував, що країни поводитимуться щодо США як добровільні союзники, на противагу іншим, де держави мусили підпорядкуватися економічній та військовій волі Америки. Подібну суперечливість закладено й в іншому місці Стратегії, де відкидається інтервенціоністська ідея закликати країни до «демократичних чи інших соціальних змін, які значно відрізняються від їхніх традицій та історії» [21]. Вочевидь такий підхід цілком задовольняє саме диктаторські режими й надто — авторитарні Росію й Китай та монархії Близького Сходу.

Водночас США обіцяли обмежене та вибіркове втручання в Індо-Тихоокеанському регіоні та на Близькому Сході. Це свідчить й про те, що США хочуть запобігти війні в Азії загалом і в Індо-Тихоокеанському регіоні зокрема. Вочевидь на таку завуальованість вплинули поточні вибухи напруженості між Китаєм та союзниками США, такими як Японія та Філіппіни.

Азійські союзники США також повинні би витратити набагато більше на власну оборону та надавати Америці більше доступу до своїх портів і баз. У Стратегії називається можливий контроль над Південно-Китайським морем будь-яким конкурентом пов'язаним із цим викликом безпеці Штатів. У документі міститься заклик до США спонукати Японію та Південну Корею збільшити розподіл тягаря, що, за їхніми словами, «необхідно для стримування супротивників та захисту першого острівного ланцюга» [21]. Таким чином, вони мусять допомагати американцям стримувати китайські амбіції в Індо-Тихоокеанському регіоні.

Натомість у Стратегії не вказувалося чи готовий Вашингтон стати на захист Японії, Південної Кореї чи Філіппін (і не тільки). Тож тепер Д. Трамп вимагає від союзників більшого, але сам дає все менше гарантій. А такі страхи спонукають висувати на порядок денний самозахисту слабшого від сильного через опцію обзавестися ядерною зброєю.

Проте було тверде означення певних червоних ліній: «Ми також дотримуватимемося нашої давньої декларативної політики щодо Тайваню. Це означає, що США не підтримують жодних односторонніх змін статус-кво у Тайванській протоці» [21]. Білий Дім відверто (навіть з ознакою цинізму) обґрунтовує важливість Тайваню як зручно розташованого реду-ту посеред «Першого острівного ланцюга», що простягається від Японії та Південної Кореї через Тайвань до Філіппін, де розташовані військово-морські та повітряні сили Китаю. Крім того, Стратегія натякала на важливість Тайваню як найбільшого джерела передових напівпровідників, проте ані слова не було про важливість Тайваню як дружньої, прозахідної демократії, народ якої переважно проти переходу під владу КНР.

У документі зазначається стратегічне розташування Тайваню, яке розділяє «Північно-Східну та Південно-Східну Азію на два окремі театри військових дій» [21]. Відповідно, Америка підтримуватиме сили, здатні стримувати будь-які спроби захоплення Тайваню або контролю над морськими шляхами поблизу цього острова, або в Південно-Китайському морі. Пасаж з ключового питання Тайваню стверджує відверто: «Стримування конфлікту навколо Тайваню є пріоритетом. Ми також збережемо нашу давню декларативну політику щодо Тайваню» [21]. Це і є класичне визначення заповненої протокольної фрази.

Отже, Стратегія національної безпеки 2025/2026 встановлювала транзакційний підхід до альянсів. США офіційно відійшли від ролі безкоштовного «гаранта безпеки».

- Країни стикаються з ультиматумами: доступ до ринку США в обмін на припинення міграційних потоків або закупівлю американської енергії.
- Ультиматум НАТО: вимога до союзників збільшити оборонні витрати до 3–5% ВВП (держави, які не виконують ці норми, стикаються із загрозою обмеження американських гарантій безпеки і виключаються з-під парасольки ядерного та військового захисту США).
- «Плата за захист». Аналогічний підхід застосовується до Тайваню, Японії та Південної Кореї. 31 липня 2025 р. Д. Трамп повідомив, що Республіка Корея погодилася інвестувати в економіку США \$350 млрд і купити СПГ на \$100 млрд. Безпека тепер розглядається як послуга, що потребує фінансової компенсації або торговельних поступок.

Стратегія визначає Індо-Тихоокеанський регіон та Південно-Східну Азію як головний театр глобального економічного та технологічного протистояння з Китаєм. Політика Д. Байдена щодо «зниження ризиків» (de-risking) замінена на стратегію повного роз'єднання (decoupling) та жорсткого розподілу фінансового тягаря між союзниками. Основні засади:

1. Тотальна економічна війна з Китаєм. КНР офіційно розглядається не як конкурент, а як екзистенційний економічний супротивник (тарифна блокада, технологічне ембарго).

2. Транзакційний підхід до союзників. Адміністрація Д. Трампа у січні 2026 року офіційно перевела відносини з союзниками на комерційну

основу. Вимога «плати за захист»: Японія, Південна Корея та Австралія отримали вимогу збільшити оборонні витрати до 5% ВВП; Д. Трамп наголошує, що американська військова присутність (бази на Окінаві, контингент у Кореї) має повністю оплачуватися країнами-господарями. Тайванський ультиматум (США вимагають від Тайбея «плати за страховку», аргументуючи це тим, що острів «забрав американський бізнес з виробництва мікросхем», тож безпекові гарантії тепер прямо залежать від фінансових та промислових поступок).

3. Опора на AUKUS та двосторонні угоди. США ігнорують великі багатосторонні блоки (як-от IPEF Д. Байдена), віддаючи перевагу прямим силовим форматам. «Коаліції охочих», коли замість широкого діалогу з АСЕАН, США працюють лише з тими країнами (Філіппіни, В'єтнам, Південна Корея, Японія), які надають територію для американських баз та розривають зв'язки з китайським техсектором.

Повернення до «Стратегічної невизначеності». На відміну від Д. Байдена, який кілька разів прямо заявляв про готовність застосувати війська для захисту Тайваню, Д. Трамп у 2026 році повернувся до класичної, але більш жорсткої форми невизначеності, як важіль у відносинах з КНР. Таким чином, якщо у 2017 році акцент був на ідеологічній та стратегічній солідарності, то від кінця 2025 року відносини перейшли у формат «захист в обмін на гроші та лояльність» (ставки для Тайваня, Японії та Південної Кореї на імпорт становили 15%). Для дженериків та їх компонентів, для авіаційних комплектуючих, а також природних ресурсів, недоступних у США, мит не передбачено зовсім. Відмова від ідеології полягала в тому, що питання захисту більше не подається як боротьба «демократії проти автократії», а суто як стратегічний актив, доля якого залежить від його корисності для США.

Загалом же Стратегія національної безпеки США 2005 (у межах трампівської «доктрини Донро» [1; 4]) розглядає Китай як екзистенційного супротивника, а Північну Корею — як об'єкт «персональної дипломатії сили». Прикметно, що Китай, ключовий партнер КНДР, у своєму останньому документі 2025 року вперше за багато років виключив пряму згадку про «денуклеаризацію Корейського півострова», що ускладнює тиск на Пхеньян.

Щодо Північної Кореї стратегія США набула нового принципу: контроль над озброєннями замість денуклеаризації. Політика США щодо КНДР змістилася від вимоги «повної денуклеаризації» до реалістичного контролю над озброєннями, позаяк повна денуклеаризація вже не є реалістичною ціллю. Саме про це (чи близьке до того) говорив на з'їзді правлячої партії Північної Кореї у лютому 2026 р. Кім Чен Ін, який наголосив, що поліпшення відносин із США можливе, якщо Вашингтон визнає КНДР ядерною державою. Тоді ж північнокорейський диктатор виклав своє бачення подальшого розвитку озброєнь, пообіцявши створити потужніші міжконтинентальні балістичні ракети і закликав США відмовитися від своєї давньої вимоги щодо денуклеаризації Північної Кореї, додавши, що майбутнє відносин між КНДР і США повністю залежить від позиції Сполучених Штатів.

При цьому у Вашингтоні щодо Пхеньяна зроблено ставку на відновлення особистого діалогу. Президент Д. Трамп у січні 2026 року підтвердив готовність до нового саміту з Кім Чен Ином. Мета Білого Дому — «заморозити» ядерну програму КНДР та зупинити ракетні випробування в обмін на часткове послаблення санкцій. Водночас це супроводжується розгортанням додаткових засобів ПРО та ядерного стримування в Південній Кореї та Японії.

Вимога до союзників (5% ВВП): США висунули Південній Кореї ультиматум: збільшити оплату за утримання американського контингенту та довести оборонні витрати до 5% ВВП, інакше США розглянуть можливість скорочення своєї військової присутності на півострові. Одна з обговорюваних ідей — поступове виведення американських військ з Південної Кореї та передача відповідальності за оборону самим південнокорейцям (наприклад, близький до Д. Трампа аналітичний центр Defense Priorities запропонував масштабну перебудову американської військової присутності в регіоні, включаючи скорочення контингенту в Південній Кореї до 10 тис. осіб [14]). Вашингтон також хоче використати бази в Південній Кореї не тільки для її захисту від КНДР, а й як плацдарм для підтримки Тайваню.

У протидія вісі КНДР–РФ особливий акцент робиться на розриві військової співпраці між Пхеньяном та Москвою, що розглядається як пряма загроза інтересам США в Європі та Азії. Водночас застосовується й т. зв. сигнальна дипломатія: попри готовність до переговорів, США нарощують присутність стратегічних сил (АПЧ, бомбардувальники) у регіоні як демонстрацію сили, що має підкріплювати позицію Д. Трампа на майбутніх зустрічах.

Фундаментальна новизна полягає у тому, що у відносинах з Китаєм США перейшли від конкуренції до економічної блокади, а щодо КНДР — від дипломатичної ізоляції до транзакційного торгу, де головною ціллю є стабільність і зниження витрат США, а не ідеологічна перемога. Політика США щодо Китаю та Північної Кореї за адміністрації Д. Трампа характеризується прагматизмом, транзакційністю та фокусом на вузько визначених національних інтересах, що відрізняється від ідеологічних підходів попередньої адміністрації. Якщо Д. Байден будував «стіну союзів» навколо Китаю (AUKUS, Quad), то Д. Трамп вимагає від Японії та Південної Кореї «плати за захист», що вносить елемент напруги в ці партнерства. У новій Стратегії нацбезпеки США визначають своїм пріоритетом Західну півкулю, де вони прагнуть блокувати китайський вплив, що, на думку аналітиків, може зменшити концентрацію ресурсів на протистоянні з КНР в інших регіонах.

У 2025 р. Вашингтон і Сеул опублікували письмову згоду США на будівництво Південною Кореєю атомних підводних човнів. Несподіваний дозвіл було отримано після зустрічі президентів Д. Трампа та Лі Чже Мена наприкінці жовтня. Схвалення проекту стало для Південної Кореї великою перемогою після багатьох років пошуку атомних підводних човнів. Проте Пентагон хоче, щоб Південна Корея розгорнула свої нові атомні підводні човни, побудовані у співпраці зі США, для протидії флоту Ки-

таю, а Сеул має інше бачення проєкту — він має намір використовувати субмарини для стримування Північної Кореї.

Ще одним стратегічним успіхом для Південної Кореї став оборонний бюджет США на 2026 рік. У ньому Конгрес США заборонив Пентагону скорочувати чисельність військ у Південній Кореї нижче від 28 500 осіб без спеціального обґрунтування. Будь-які зміни потребували б підтвердження, що стримування Росії та Північної Кореї не постраждає, а союзники були повідомлені [22].

Тим часом Південна Корея активно розбудовує систему Three-Axis (превентивний удар, перехоплення ракет та знищення керівництва ворога), щоб довести США свою здатність вести війну самостійно. Сторони домовилися, що передача керма Спільним командування сил (Combined Forces Command — CFC) відбудеться не за датою, а за умовами: коли Сеул матиме достатньо розвідувальних можливостей та засобів захисту від ядерних ракет КНДР. Алгоритм дій CFC передбачає за нападу з боку Північної Кореї заздалегідь підготовлені плани (відомі як OPLAN):

1. Миттєва відповідь: спільні ППО (Patriot, THAAD) перехоплюють ракети.

2. Розгортання підкріплень: США активують «стратегічні активи» — авіаносці з Японії та стратегічні бомбардувальники з Гуаму.

3. Контрнаступ: Об'єднані сили переходять 38-му паралель з метою ліквідації загрози.

Водночас через посилення ядерної загрози з боку Пхеньяна, у 2025 році було створено Ядерну консультативну групу (NCG). Це додало новий рівень до роботи CFC: тепер корейські військові беруть участь у плануванні того, як США використовуватимуть свою «ядерну парасольку» для захисту Півдня.

Разом з тим доконаний факт того, що Америка, принаймні за президенства Д. Трампа й, можливо, його наступників з «нових правих», зневажає своїх європейських союзників і навіть не консультується з ними, безумовно візьметься до уваги не лише партнерами по НАТО, Росією і Китаєм, а й Японією та Південною Кореєю. Тож для європейців і для інших союзників, таких як Японія, Південна Корея і навіть Тайвань, питання полягає в тому, чи можна довіряти Сполученим Штатам.

Відомо також, що вже від 2025 р. Сполучені Штати та Японія обговорюють концепцію підходу «Єдиного театру», який об'єднає Корейський півострів, Східнокитайське море та Південнокитайське море в єдиний театр для спільного реагування. Ця пропозиція, яку, як повідомляється, зробив міністр оборони Японії Ген Накатані під час переговорів міністрів оборони США та Японії, передбачає посилення оборонної співпраці між США, Японією, Австралією, Філіппінами та Південною Кореєю для стримування Китаю. Якщо така концепція буде реалізована, роль Збройних сил США в Кореї, спочатку спрямована на стримування Північної Кореї, може швидко зміститися в бік стримування Китаю, що значно збільшить ймовірність того, що як Південна Корея, так і Японія будуть втягнуті практично у всі конфлікти, що виникають у Східній Азії [15].

Сьогоднішнє нарощування ядерного потенціалу потенційно ще небезпечніше, ніж за часів холодної війни, з двох основних причин. По-перше, зростає загроза поширення ядерної зброї. Конфлікт ядерної держави Росії та неядерної України у поєднанні з неоднозначним ставленням адміністрації Д. Трампа до своїх союзників порушив питання про можливе придбання ядерної зброї на порядок денний держав, які побоюються втрати американського захисту. До числа цих потенційних нових ядерних держав входить й Південна Корея. Відомо, що Республіка Корея та Японія вже ведуть несподівані для себе дебати про ядерну зброю, адже до них ракети з ядерним зарядом з Північної Кореї прилетять набагато швидше, ніж у Вашингтон.

Згідно з опитуваннями громадської думки, більшість населення Південної Кореї вже деякий час підтримує думки щодо придбання країною ядерної зброї й ця підтримка зросла саме на тлі побоювань, що адміністрації США можуть послабити давній союз. До того ж, розвиток штучного інтелекту збільшує ризики, полегшуючи країнам і навіть недержавним суб'єктам створення самої смертоносної зброї у світі. Зауважу принагідно, що у Південній Кореї немає закону, який би забороняв їй розробляти ядерну зброю, але такий вибір, ймовірно, сигналізував би про відкриття скриньки Пандори в глобальному розповсюдженні ядерної зброї та став би відправною точкою ефекту ядерного доміно в Північно-Східній Азії. Серед різних ядерних варіантів, які зараз обговорюються в Південній Кореї — розробка власної ядерної зброї, передислокація тактичної ядерної зброї, спільне використання ядерної зброї за зразком НАТО, забезпечення прихованого ядерного потенціалу та збереження поточної позиції розширеного стримування — незалежна розробка ядерної зброї або передислокація тактичної ядерної зброї насправді майже нездійсненні через обмеження, що накладаються політикою нерозповсюдження США та міжнародним режимом нерозповсюдження.

Між тим, аналітики б'ють на сполох: Китай, Росія, Іран та Північна Корея поступово формують небезпечний військовий альянс, який у західній пресі вже називають новою «віссю зла» — CRINK (China, Russia, Iran, North Korea). Ці країни дедалі активніше координують дії в галузі технологій, розвідки та озброєнь. Північна Корея, мабуть, чинить запобіжний тиск і демонструє силу, перш ніж вступати в діалог зі США та Південною Кореєю. Війна ж США та Ізраїлю проти Ірану, однією з цілей якої є обмеження ядерної програми Тегерана, може зміцнити ядерні амбіції Пхеньяну. Зрештою у Пентагоні визнали, що США опинилися в кризі через необхідність ядерного стримування одночасно Росії та Китаю, а також можливостей КНДР, що зростають.

Спираючись на діяльність останніх років, лідери Пекіна, Москви, Тегерана та Пхеньяна зміцнюватимуть зв'язки між країнами у своєму прагненні підірвати вплив США та їхніх союзників [3]. Війна Росії в Україні прискорила співпрацю між антизахідними силами, більшість якої відбувається на двосторонніх каналах. Ця співпраця, ймовірно, набуде форми

взаємної підтримки в регіональних конфліктах та на міжнародних форумах, співпраці з метою уникнення санкцій та вжиття заходів для тиску на Захід, оскільки ці країни прагнуть розширити широту та глибину своєї співпраці. Попри те, що тертя, вочевидь, й зберігатимуться в деяких аспектах відносин між Китаєм, Росією, Іраном та Північною Кореєю, ці держави все ж прагнутимуть розділити ці розбіжності, розвиваючи військову, безпекову, технологічну та розвідувальну співпрацю. При цьому обумовлено, що будь-яка багатостороння співпраця між цими конкурентами відставатиме від поточної двосторонньої співпраці, оскільки ці уряди надають пріоритет транзакційному характеру, дискретності та швидкості двосторонніх партнерств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гай-Нижник П. П. (2026, 31 січня). *Доктрина Донро президента США Д.Трампа: імпрега-полярність vs dignus-полярність*. Український політико-правовий дискурс, 19. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/519/417>.
2. Гай-Нижник П. (2026). *Доктрина Трампа/Донро і стратегії національної безпеки США (2017–2025): світ на переломі*. Київ: Саміт-книга. 232 с.
3. Гай-Нижник П. П. (2025). *Інформаційно-пропагандистська політика Російської Федерації в Південно-Східній Азії, зокрема у країнах Корейського півострову: специфіка і головні ознаки*. Українські корєєзнавчі студії. Збірник наукових праць, 1. Рівне: Волинські обереги, 236–247.
4. Гай-Нижник П. (2025). *Сенсові ідеологи В. Путіна: наративи ціннісних маніпуляцій та casus belli геополітики і геостратегії РФ*. Київ: Саміт-книга. 440 с.
5. Гай-Нижник П. П. (2025, 30 листопада). *Старі ідеологи нової команди Трампа: геополітичний ґрунт проросійських мага-наративів*. Український політико-правовий дискурс, 17. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/468/366>.
6. *Українські корєєзнавчі студії. Збірник наукових праць* (2025). Вип. 1. Рівне: Волинські обереги. 408 с.
7. Biden, J. R., jr. (2024, July 11). *Joint Statement by President Biden and President Yoon Suk Yeol of South Korea on Guidelines for Nuclear Deterrence and Nuclear Operations on the Korean Peninsula*. The American Presidency Project. <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/joint-statement-president-biden-and-president-yoon-suk-yeol-south-korea-guidelines-for>.
8. Biden, J. (2024, March 4). *The Story Behind TIME's "If He Wins" President Biden Cover*. Time. <https://time.com/6984970/joe-biden-2024-interview/>.
9. *China and North Korea aid to Russia poses security risk in Indo-Pacific region, says top US commander* (2025, April 10). The Guardian. <https://www.theguardian.com/us-news/2025/apr/10/china-north-korea-russia-ukraine-indo-pacific-security>.
10. *Department of War. 2026 NDS. National Defense Strategy. Restoring Peace Through Strength for a New Golden Age of America* (2026, January 23). Secretary of War. 1000 Defense Pentagon, Washington, DC 20301-1000. URL: <https://www.politico.com/f/?id=0000019b-ed4f-d452-a99b-edff7bd40000>.
11. *Interim National Security Strategic Guidance* (2021). The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/03/NSC-1v2.pdf>.

12. *James Mattis' resignation letter in full* (2018, December 21). BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46644841>.
13. *Joint Statement of President Donald J. Trump of the United States of America and Chairman Kim Jong Un of the Democratic People's Republic of Korea at the Singapore Summit* (2018, June 12). The White House. <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/joint-statement-president-donald-j-trump-united-states-america-chairman-kim-jong-un-democratic-peoples-republic-korea-singapore-summit/>.
14. Kölling, M. (2025, Juli 14). *Bund der Isolierten: Nordkorea und Russland bekräftigen ihre Militärrallianz*. Neue Zürcher Zeitung. URL: <https://www.nzz.ch/international/bund-der-isolierten-nordkorea-und-russland-bekraeftigen-ihre-militaerallianz-ld.1893478>.
15. Lee, S. H. & Ward, P. (2025, June 9). *Strategic Stability in the Third Nuclear Age: European Debates and Implications for South Korea*. Sejong Institute. URL: <https://www.sejong.org/web/board/22/egoread.php?bd=22&itm=&txt=&pg=3&seq=12297>.
16. Martin, T. W. (2024, October 31). *North Korea ICBM Test Seeks to Grab U.S. Attention on Eve of Vote*. The Wall Street Journal. URL: <https://www.wsj.com/world/asia/north-korea-launches-an-icbm-days-before-u-s-election-ffb5159a>.
17. McLeary, P. (2025, December 6). *Hegseth declares end of US 'utopian idealism' with new military strategy*. Politico. URL: <https://www.politico.com/news/2025/12/06/hegseth-reagan-forum-defense-strategy-00679736>.
18. *National Cyber Strategy of the United States of America* (2018, September). The White House. URL: <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2018/09/National-Cyber-Strategy.pdf>.
19. *National Security Strategy of the United States of America* (2017, December). The White House. URL: <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>.
20. *National Security Strategy 2022* (2022, October). National Security Strategy Archive. URL: <https://nssarchive.us/national-security-strategy-2022/>.
21. *National Security Strategy of the United States of America* (2025, November). The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>.
22. Phillips, M. (2025, December 8). *Congress moves to block Pentagon from cutting US troops in Europe and South Korea*. Fox News. URL: <https://www.foxnews.com/politics/congress-moves-block-pentagon-from-cutting-us-troops-europe-south-korea>.
23. Ravid, B. & Lawler, D. (2025, April 27). *Scoop: Trump admin game-planning for potential North Korea talks*. Axios. URL: <https://www.axios.com/2025/04/27/north-korea-talks-kim-jong-un-trump>.
24. Rampton, R. & Shin, H. (2019, June 30). *After surprise Trump-Kim meeting, U.S. and North Korea to reopen talks*. Reuters. URL: <https://www.reuters.com/article/us-north-korea-usa/trump-sets-foot-in-north-korea-agrees-with-kim-to-resume-talks-idUSKCN1TV00R/>.
25. Rodov, K. (2023, November 29). *Why the West needs to stop the global rise of revisionism*. The Economist. URL: <https://www.economist.com/by-invitation/2023/11/29/why-the-west-needs-to-stop-the-global-rise-of-revisionism>.
26. Rosenfeld, E. (2019, February 28). *"Trump-Kim summit was cut short after North Korea demanded an end to all sanctions"*. CNBC. URL: <https://www.cnbc.com/2019/02/28/white-house-trump-kim-meetings-change-of-schedule.html>.

27. *Secretary Marco Rubio with Megyn Kelly of The Megyn Kelly Show* (2025, January 30). U.S. Department of State. URL: <https://www.state.gov/secretary-marco-rubio-with-megyn-kelly-of-the-megynkelly-show/>.
28. *Summary of the 2018 National Defense Strategy of The United States of America. Sharpening the American Military's Competitive Edge* (2018). U.S. Department of War. URL: <https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2018-National-Defense-Strategy-Summary.pdf>.

REFERENCES

1. Hai-Nyzhnyk P. P. (2026, 31 sichnia). *Doktryna Donro prezydenta SShA D. Trampa: impera-poliarnist vs dignus-poliarnist* [The Donroe Doctrine of US President D. Trump: impera-polarity vs dignus-polarity]. *Ukrainskyi polityko-pravovyi dyskurs*, 19. Retrieved from <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/519/417> [in Ukrainian].
2. Hai-Nyzhnyk P. (2026). *Doktryna Trampa/Donro i stratehii natsionalnoi bezpeky SShA (2017–2025): svit na perelomi* [The Trump/Donroe Doctrine and US National Security Strategies (2017–2025): A World at a Turning Point]. Kyiv: Samit-knyha. 232 s. [in Ukrainian].
3. Hai-Nyzhnyk P. P. (2025). *Informatsiino-propahandystska polityka Rosiiskoi Federatsii v Pivdenno-Skhidnii Azii, zokrema u krainakh Koreiskoho pivostrovu: spetsyfika i holovni oznaky* [Information and propaganda policy of the Russian Federation in Southeast Asia, in particular in the countries of the Korean Peninsula: specifics and main features]. *Ukrainski koreieznavchi studii. Zbirnyk naukovykh prats*, 1. Rivne: Volynski oberehy, 236–247. [in Ukrainian].
4. Hai-Nyzhnyk P. (2025). *Sensovi ideolohemy V. Putina: naratyvy tsinnisnykh manipuliatsii ta casus belli heopolityky i heostrategii RF* [V. Putin's meaningful ideologemes: narratives of value manipulation and casus belli of Russian geopolitics and geostrategy]. Kyiv: Samit-knyha. 440 s. [in Ukrainian].
5. Hai-Nyzhnyk P. P. (2025, 30 lystopada). *Stari ideolohemy novoi komandy Trampa: heopolitychnyi grunt prorosiiskykh maha-naratyviv* [Old ideologues of Trump's new team: the geopolitical groundwork for pro-Russian maga-narratives]. *Ukrainskyi polityko-pravovyi dyskurs*, 17. Retrieved from <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/468/366> [in Ukrainian].
6. *Ukrainski koreieznavchi studii. Zbirnyk naukovykh prats* [Ukrainian Korean Studies. Collection of Scientific Papers] (2025). Vyp. 1. Rivne: Volynski oberehy. 408 s. [in Ukrainian].
7. Biden, J. R., jr. (2024, July 11). *Joint Statement by President Biden and President Yoon Suk Yeol of South Korea on Guidelines for Nuclear Deterrence and Nuclear Operations on the Korean Peninsula*. The American Presidency Project. Retrieved from <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/joint-statement-president-biden-and-president-yoon-suk-yeol-south-korea-guidelines-for> [in English].
8. Biden, J. (2024, March 4). *The Story Behind TIME's "If He Wins" President Biden Cover*. Time. Retrieved from <https://time.com/6984970/joe-biden-2024-interview/> [in English].
9. *China and North Korea aid to Russia poses security risk in Indo-Pacific region, says top US commander* (2025, April 10). The Guardian. Retrieved from <https://www.theguardian.com>.

- com/us-news/2025/apr/10/china-north-korea-russia-ukraine-indo-pacific-security [in English].
10. *Department of War. 2026 NDS. National Defense Strategy. Restoring Peace Through Strength for a New Golden Age of America* (2026, January 23). Secretary of War. 1000 Defense Pentagon, Washington, DC 20301-1000. Retrieved from <https://www.politico.com/f/?id=0000019b-ed4f-d452-a99b-edff7bd40000> [in English].
  11. *Interim National Security Strategic Guidance* (2021). The White House. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/03/NSC-1v2.pdf> [in English].
  12. *James Mattis' resignation letter in full* (2018, December 21). BBC News. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46644841> [in English].
  13. *Joint Statement of President Donald J. Trump of the United States of America and Chairman Kim Jong Un of the Democratic People's Republic of Korea at the Singapore Summit* (2018, June 12). The White House. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/joint-statement-president-donald-j-trump-united-states-america-chairman-kim-jong-un-democratic-peoples-republic-korea-singapore-summit/>[in English].
  14. Kölling, M. (2025, Juli 14). *Bund der Isolierten: Nordkorea und Russland bekräftigen ihre Militärallianz*. Neue Zürcher Zeitung. Retrieved from <https://www.nzz.ch/international/bund-der-isolierten-nordkorea-und-russland-bekraeftigen-ihre-militaerallianz-ld.1893478> [in German].
  15. Lee, S. H. & Ward, P. (2025, June 9). *Strategic Stability in the Third Nuclear Age: European Debates and Implications for South Korea*. Sejong Institute. Retrieved from <https://www.sejong.org/web/board/22/egoread.php?bd=22&itm=&txt=&pg=3&seq=12297> [in English].
  16. Martin, T. W. (2024, October 31). *North Korea ICBM Test Seeks to Grab U.S. Attention on Eve of Vote*. The Wall Street Journal. Retrieved from <https://www.wsj.com/world/asia/north-korea-launches-an-icbm-days-before-u-s-election-ffb5159a> [in English].
  17. McLeary, P. (2025, December 6). *Hegseth declares end of US 'utopian idealism' with new military strategy*. Politico. Retrieved from <https://www.politico.com/news/2025/12/06/hegseth-reagan-forum-defense-strategy-00679736> [in English].
  18. *National Cyber Strategy of the United States of America* (2018, September). The White House. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2018/09/National-Cyber-Strategy.pdf> [in English].
  19. *National Security Strategy of the United States of America* (2017, December). The White House. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf> [in English].
  20. *National Security Strategy 2022* (2022, October). National Security Strategy Archive. Retrieved from <https://nssarchive.us/national-security-strategy-2022/> [in English].
  21. *National Security Strategy of the United States of America* (2025, November). The White House. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf> [in English].
  22. Phillips, M. (2025, December 8). *Congress moves to block Pentagon from cutting US troops in Europe and South Korea*. Fox News. Retrieved from <https://www.foxnews.com/politics/congress-moves-block-pentagon-from-cutting-us-troops-europe-south-korea> [in English].
  23. Ravid, B. & Lawler, D. (2025, April 27). *Scoop: Trump admin game-planning for potential North Korea talks*. Axios. Retrieved from <https://www.axios.com/2025/04/27/north-korea-talks-kim-jong-un-trump> [in English].

24. Rampton, R. & Shin, H. (2019, June 30). *After surprise Trump-Kim meeting, U.S. and North Korea to reopen talks*. Reuters. Retrieved from <https://www.reuters.com/article/us-northkorea-usa/trump-sets-foot-in-north-korea-agrees-with-kim-to-resume-talks-idUSKCN1TV00R/> [in English].
25. Rodov, K. (2023, November 29). *Why the West needs to stop the global rise of revisionism*. The Economist. Retrieved from <https://www.economist.com/by-invitation/2023/11/29/why-the-west-needs-to-stop-the-global-rise-of-revisionism> [in English].
26. Rosenfeld, E. (2019, February 28). *“Trump-Kim summit was cut short after North Korea demanded an end to all sanctions”*. CNBC. Retrieved from <https://www.cnn.com/2019/02/28/white-house-trump-kim-meetings-change-of-schedule.html> [in English].
27. *Secretary Marco Rubio with Megyn Kelly of The Megyn Kelly Show* (2025, January 30). U.S. Department of State. Retrieved from <https://www.state.gov/secretary-marco-rubio-with-megyn-kelly-of-the-megynkelly-show/> [in English].
28. *Summary of the 2018 National Defense Strategy of The United States of America. Sharpening the American Military’s Competitive Edge* (2018). U.S. Department of War. Retrieved from <https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2018-National-Defense-Strategy-Summary.pdf> [in English].